

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Megyei forduló

2015. január 21.

7. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyne Baoskai Eszter szaktanár

Lenczné Vrbovszki Judit szaktanácsadó

Unti Judit szaktanár

Lektorálta:

Tóth Katalin lektor

A verseny fővédnöke:

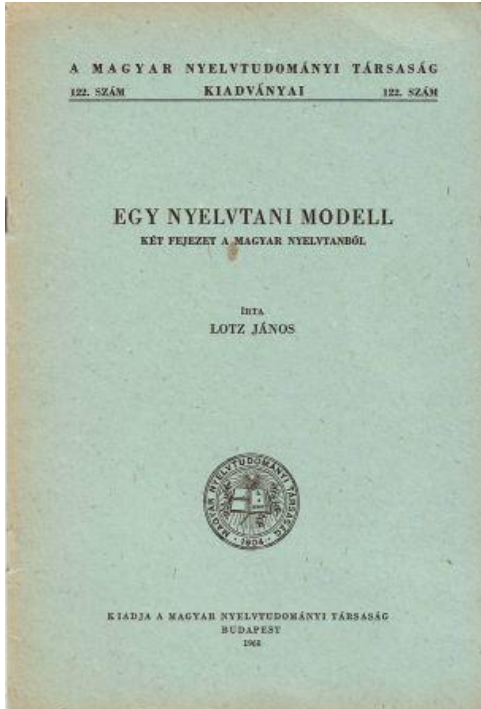
Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Olvasd figyelmesen! Azután válaszolj a szöveggel kapcsolatos kérdésekre! ☺

Mi maradt félbe?

Sajnálatosan rövid élet adatott Lotz Jánosnak, mindössze 60 év. Mi mindent tehetett volna még a magyarországi és elsősorban a magyar nyelvre irányuló nyelvészet érdekében!

Utolsó nagy műve már nem készült el. Miért hagyta abba? Erre csak nehezen lehet válaszolni. Ez a könyv az eredetileg német nyelvű magyar nyelvtan új, magyar nyelvű változata lett volna. Ebből sok részlet papírra került, meg is jelent. Az egész azonban torzó maradt. Pedig megvolt az, ám a fejében. Azt adta elő 35 éven át svédül, angolul, németül és élete vége felé magyarul.

Megvalósultak viszont azok a sorozatok, amelyek neki köszönhetik létrejöttüket. Már stockholmi korszakában is mestere volt a sorozatok elindításának. Annak is, hogy hogyan lehet egy kötetre a pénzt megszerezni, s azonnal ellátni az egyes sorszámokkal.

Azt hiszem, hogy egy ember, egy témáról életében csak egy könyvet írhat. Van olyan, akinek ez az egyetlen könyv soha nem sikerül. S ha valaki – mint Lotz János – nagyon fiatalon megírja ezt a művet, akkor egész későbbi életében önmagával versenyez.

Ez a legnehezebb! Hiszen csak egy élete van az embernek, s még az olyan rendkívüli fajtának, az életének minden részletét óriási intenzitással átélő Lotz professzornak is.

(A szöveg Szépe György visszaemlékezései alapján készült.)

Feladatok**1. Igaz vagy hamis?**

4/

- a) Lotz János egyetlen könyvet írt egész életében. _____
- b) Lotz filmsorozatokot forgatott Stockholmban. _____
- c) Csak az utolsó éveiben taníthatott magyar nyelven. _____
- d) A nagy mű magyar fordítás lett volna. _____

2. Két idegen szónak nem adtuk meg a jelentését. Következtess a tartalomra, s válaszsd ki a megfelelőt a három felkínált lehetőség közül! Húzd alá!

4/

Egyúttal fejezd be a megkezdett mondatokat a szöveg tartalma szerint!

- a) **torzó** alaktalan, formátlan tárgy
fej és/vagy végtagok nélküli szobor
rendellenes, szabálytalan forma

Arra utal tehát, hogy _____

- b) **intenzitás** hatékonyság, lendület
ugrás, életszeretet
szándék, szorgalom

Arra utal tehát, hogy _____

3. **Hogyan kapcsolódik az illusztráció a szöveghez? Két elemet nevez meg!**

2/

4. **Érvelj Szépe György állítása mellett és ellene is!**

2/

S ha valaki – mint Lotz János – nagyon fiatalon megírja ezt a művet, akkor egész későbbi életében önmagával versenyez.

Mellette szóló érv	Ellene szóló érv

5. **Rejtvény**

6/

A keresett szavak mindegyike szorosan összefügg a szöveggel (szerepel benne vagy rokon értelmű)!

1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					

- Amikor valaki felírja az egyest a sorozatra.
- A tudományos kutatás során alkotják meg.
- Ennyi évesen halt meg Lotz János.
- Stockholmi időszakában *így* is taníthatott.
- Ez a műve nem készült el.
- Ennek a nyelvnek is kutatója volt Lotz.

Mindegyik szóban rejtőzik egy másik magyar szó is (2–4 betűsek). Van olyan, amelyekben több is.

Melyek ezek? Segítségül szürkével jelöljük a megfejtéseket, de nem az összes megoldást (13).

2/

Összesen: 20 pont

Elért pontszám: _____

Helyesírási feladatok

1. Állítsd betűrendbe az egyes sorokban található szavakat! Számozással (1–3.) jelöld a helyes sorrendet! 5/

- a) Thököly ___ – Thewrwk ___ – Thészeusz ___
 b) kamasszal ___ – kamaszszerelem ___ – kamaszság ___
 c) kannibál ___ – kannibalizmus ___ – kánikula ___
 d) Veér ___ – vér ___ – ver ___
 e) örsvezető ___ – Örség ___ – Örs vezér ___

2. Jelöld aláhúzással azokat a helyeket, ahol hibás az írásjelek használata! 7/

Ej, de ügyetlen vagy.

Henyélt, ahelyett, hogy tanult volna.

Peti, ne szaladj olyan gyorsan!

Hoztam gyümölcsöt, kenyeret, vaját, stb.

Feri szereti a biológiát, s bár keményen kell tanulnia, mindig ötöst kap.

A tésztába lisztet, vaját, és tojást tett.

Megnéztük a Mátyás, az igazságos című mesét.

Most pedig, fiúk, kezdjük az edzést!

„Minek nevezelek?” – kérdi Petőfi azonos című versében.

Ez több, mint felháborító.

A férjem, mint rendőr avatkozott az eseményekbe.

3. Írd az alábbi szavak mellé -val/-vel ragos alakjukat! 13/

Kiss: _____

Rátz: _____

Kossuth: _____

almanach: _____

Alex: _____

Ivett: _____

Thököly: _____

Milne: _____

Thomas Mann: _____

Kodály: _____

Peugeot: _____

Shakespeare: _____

Janus Pannonius: _____

4. Pótold a hiányzó j-t vagy ly-t!**13/**

vá__ú, bó__a, rigo__a, erek__e, zsiva__, fo__togatás, su__kol, szila__, sele__tes, muszá__, dö__f, roko__a
gu__a

5. Egészítsd ki a híres magyar emberek nevét a hiányzó betűvel vagy betűkkel!**7/**

We__elényi Miklós

Per__el Mór

Eöt__ös Loránd

B__lyai Farkas

W__res Sándor

Jóka__Mór

Táncsi__Mihály

6. Jelöld, hogy milyen magánhangzót kell írni a következő szavakban!**15/**

1: rövid mgh.

2: hosszú mgh.

X: rövid is, hosszú is lehet

__ti cél	
na__v	
ár__	
fí__k	
vide__kamera	
metaf__ra	
böles__de	
ir__gy	
el__l	
mind__g	
kult__rális	
b__ntetés	
h__rok	
ny__rbál	
h__szan	

Összesen: 60 pont**Elért pontszám: _____**